

П Р А В И Л А

за приемане на студенти, докторанти и специализанти за обучение в български държавни висши училища съгласно Постановление № 103/1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и Постановление № 228/1997 г. на Министерския съвет за приемане на граждани на Република Северна Македония за студенти в държавните висши училища на Република България през учебната 2022 – 2023 година

I. Общи положения

1. Приемането на студенти за придобиване на образователно-квалификационните степени (ОКС) „професионален бакалавър”, „бакалавър”, „магистър” след завършено средно образование и „магистър” след придобита ОКС „бакалавър”, на докторанти за придобиване на образователна и научна степен (ОНС) „доктор“ и на специализанти, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението, се организира и координира от Постоянна междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина, създадена с решение на Министерския съвет.

2. За обучението по т. 1 могат да кандидатстват:

2.1. чуждестранни граждани или лица без гражданство, които са от българска народност и пребивават постоянно или обичайно на територията на друга държава (за обучение по реда на чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 и 4 на ПМС № 103/1993 г.).

2.2. граждани на Република Северна Македония, живеещи постоянно на територията на Република Северна Македония (за обучение по реда на чл. 3, ал. 1 на ПМС № 228/1997 г.).

3. Кандидатите се регистрират за обучение само в една ОКС, ОНС или специализация.

4. Няма право да кандидатстват или да бъдат класирани лица:

4.1. притежаващи българско гражданство, освен ако в закон не е предвидено друго;

4.2. пребиваващи постоянно на територията на Република България, освен ако в закон не е предвидено друго;

4.3. действащи или прекъснали студенти в български държавни висши училища;

4.4. ползвали студентски права по ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г. повече от два семестъра;

4.5. придобили висше образование по реда на ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г., когато кандидатстват за обучение в същата или по-ниска образователно-квалификационна степен;

4.6. подали документ с невярно съдържание.

5. Проверката на кандидатите включва:

5.1. проверка от Изпълнителната агенция за българите в чужбина (ИАБЧ) – на документите и обстоятелствата, доказващи българска народност;

5.2. проверка от Министерството на образованието и науката (МОН) – на образователните документи и въведените от кандидатите оценки след положително решение на ИАБЧ за българска народност;

5.3. проверка от Националния център по информация и документация (НАЦИД) – за данни на кандидатите в Регистъра на действащите и прекъснали студенти и докторанти;

5.4. проверка от НАЦИД – за легитимността на висшето училище и на автентичността на издадените образователни документи на кандидатите за обучение в ОКС „магистър“ след завършено висше образование, в ОНС „доктор“ и за специализация.

6. Кандидатите от Република Северна Македония, представили документ за българска народност, могат да кандидатстват за местата за обучение и по двете постановления – ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.

7. Кандидатите от Република Северна Македония, Република Косово, Република Молдова и Украйна не представят превод на документите си на български език.

II. Ред и условия за кандидатстване след завършено средно образование

8. Кандидат-студентите се регистрират еднократно в електронна платформа на МОН, наричана по-нататък платформата. При регистрацията на всеки кандидат се генерира уникален номер.

9. Всеки кандидат потвърждава създадения от него профил чрез отваряне на линка, който получава на електронния си адрес.

10. Кандидатите попълват заявление с лични данни, към което прикачват следните сканирани документи:

10.1. диплома или друг документ за завършено средно образование – оригинал и заверен превод на български език. Дипломата следва да осигурява достъп до обучение във висшите училища на страната, в която е придобито средното образование;

10.2. свидетелства за всяка от завършените години на гимназиалния курс – оригинал и заверен превод на български език – за кандидатите от страни, в които се издават такива свидетелства;

10.3. документ, издаден от компетентен орган, с който се удостоверява правото на кандидата да продължи обучението си във висше училище на страната, в която е придобито средното образование и заверен превод на български език;

10.4. удостоверение за раждане и заверен превод на български език;

10.5. документ за българска народност съгласно чл. 1, ал. 2 от ПМС № 103/1993 г. (за кандидатите по реда на чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 и 4 на ПМС № 103/1993 г.);

10.6. националния и международния документ за самоличност;

10.7. кандидат-студентите по специалности от областта на изкуствата и спорта прикачват и документи, удостоверяващи резултати от практикуването на съответния вид изкуство или спорт (за Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, Националната академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“ – София, Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ – София, Националната художествена академия – София и Националната спортна академия „Васил Левски“ – София);

10.8. лицата, които са били записани за студенти по реда на ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г. за не повече от два семестъра и желаят да кандидатстват отново, представят документ за отписване от висшето училище;

10.9. отличниците и първенците на випуски прикачват и предложенията на ръководителите на съответните училища.

11. Приемането на кандидат-студентите се извършва въз основа на конкурс, който включва:

11.1. общообразователен тест, съдържащ въпроси по български език, литература и история на България – за всички кандидати;

11.2. специализиран тест, съдържащ въпроси по биология и химия – за кандидатите за обучение по специалностите „Медицина“, „Фармация“ и „Дентална медицина“;

11.3. специализирани изпити, организирани и провеждани в Република България от висшите училища по изкуства и спорт – за кандидатите по специалности от областта на изкуствата и спорта;

11.4. датите на изпитите се определят с графика на кампанията и се обявяват на страницата на МОН (Приложение № 1);

11.5. за всяка специалност, посочена в заявлението на кандидат-студента, се образува състезателен бал съгласно Таблица за образуване на състезателен бал (Приложение № 2);

11.6. балообразуващите оценки по чужд език, които съответстват на Европейската езикова рамка и нямат цифров еквивалент, се приравняват съобразно скалата на ECTS за оценяване, както следва: А - отличен (6,00); В - много добър (5,00); С - добър (4,00); D - среден (3,25-3,49); Е - среден (3,00-3,24); FX, F – слаб (2,00).

12. Отличниците и първенците на випуски не полагат конкурсни изпити. Те се класират по право за избраните от тях и предложените от ръководителите на училищата специалности и висши училища, съобразно утвърдените условия.

13. Кандидат-студентите следва:

13.1. да изберат до 5 желаня за обучение съобразно обявените места в утвърдения план за прием по съответното постановление. За едно желане се счита обучението по една специалност в едно висше училище;

13.2. да заявяват не повече от една специалност за факултет във висшите училища по изкуствата;

13.3. при заявена специалност „Спорт“ да посочат в коментар вид спорт;

13.4. при заявена специалност „Изпълнителско изкуство“ и „Инструментално изкуство“ да посочат в коментар вид пеене или вид инструмент;

13.5. да нанесат балообразуващите оценки от дипломата за средно образование за посочените желаня;

13.6. при поискване от ИАБЧ или от МОН да прикачат в платформата допълнителни документи в тридневен срок.

III. Класиране на кандидат-студентите след завършено средно образование

14. Класирането на кандидат-студентите се извършва въз основа на състезателен бал, формиран в съответствие с Таблицата за образуване на състезателен бал.

14.1. Балът за всяко заявено желане се изчислява автоматично.

14.2. Балът за специалностите от областта на изкуствата и спорта се формира след вписване на оценките от проведените изпити от висшите училища.

15. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал и по реда на посочените желани специалности и висши училища, съобразно обявените места за обучение.

16. Във второто и следващите класирания могат да участват некласирани или отказали се от първото класиране кандидати по съответното постановление (ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г.), както и регистрирани кандидат-студенти, които не са успели да представят необходимите документи за участие в първо класиране. Те заявяват нови 5 специалности в профила си по реда и при условията на Раздел II.

16.1. Второто и следващите класирания се извършват за местата, незаети след предходното класиране.

16.2. Класиранията се обявяват в съответствие с графика на кампанията.

17. След публикуване на класирането кандидатите получават съобщение по електронна поща. В срок от три календарни дни класираните кандидати следва да потвърдят в платформата желанието си за обучение. При отрицателен отговор или липса на отговор мястото за обучение се смята за незаето.

18. Кандидатите, потвърдили класирането, следва да се свържат с контактните лица от съответното висше училище за условията за записване (Приложение № 3).

19. Удостоверенията на класираните кандидати се получават във висшите училища при записването им за студенти.

IV. Ред и условия за кандидатстване за обучение в ОКС „магистър” след придобито висше образование

20. Кандидат-студентите се регистрират еднократно в платформата. При регистрацията на всеки кандидат се генерира уникален номер.

21. Всеки кандидат потвърждава създадения от него профил чрез отваряне на линка, който получава на електронния си адрес.

22. Кандидатите попълват заявление с лични данни, към което прикачват следните сканирани документи:

22.1. диплома или друг документ за завършено висше образование и приложението към нея – оригинал и заверен превод на български език;

22.2. удостоверение за раждане и заверен превод на български език;

22.3. документ за българска народност съгласно чл. 1, ал. 2 от ПМС № 103/1993 г. (за кандидатите по реда на чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 и 4 на ПМС № 103/1993 г.);

22.4. националния и международния документ за самоличност;

22.5. декларация за владеене на български език до степен, позволяваща обучението им в български висши училища.

23. Кандидатите следва:

23.1. да посочат в заявленията си до 3 желаня, съобразно обявените в плана места за обучение в ОКС „магистър” след завършена ОКС „бакалавър” или „магистър“. За едно желание се смята обучението по една специалност в едно висше училище;

23.2. да нанесат средния успех от дипломата си или средния успех от държавните изпити;

23.3. при поискване от ИАБЧ или от МОН да прикачат в платформата допълнителни документи в тридневен срок.

24. Кандидатите, приети за обучение по реда на ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г. и дипломирали се в ОКС „бакалавър“ или „магистър“, могат да продължат обучението си на следваща образователно-квалификационна или научна степен.

V. Класиране на кандидат-студентите за обучение в ОКС „магистър” след придобито висше образование

25. Класирането на кандидат-студентите се извършва по низходящ ред на състезателния бал и по реда на посочените желани специалности и висши училища съобразно обявените места за обучение.

26. Състезателният бал се формира от средния успех от дипломата за завършено висше образование. Средният успех е средноаритметична оценка от средния успех от курса на обучение и от средния успех от държавните изпити или от защитата на дипломната работа.

27. Висшите училища могат да определят допълнителни критерии извън състезателния бал, свързани с предходното висше образование.

28. Първото класиране се извършва съобразно специалностите и броя на приеманите за обучение студенти, обявени с план-приема.

29. Във второто и следващите класирания участват некласирани кандидат-студенти по съответното Постановление (ПМС № 103/1993 г. или ПМС № 228/1997 г.), както и регистрирани кандидат-студенти, които не са успели да представят

необходимите документи за участие в първо класиране. Те подават в платформата ново заявление по реда и при условията на Раздел IV.

30. Второто и следващите класирания се извършват за местата, незаети след предходното класиране.

31. След публикуване на класирането кандидатите получават съобщение по електронна поща. В срок от три календарни дни класираните кандидати следва да потвърдят в платформата желанието си за обучение. При отрицателен отговор или липса на отговор мястото за обучение се смята за незаето.

32. Кандидатите, потвърдили класирането, следва да се свържат с контактните лица от съответното висше училище за условията за записване (Приложение № 3).

33. Удостоверенията на класираните кандидати се получават във висшите училища при записването им за студенти.

VI. Ред и условия за кандидатстване за обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и за следдипломна специализация

34. Кандидатите се регистрират еднократно в платформата. При регистрацията на всеки кандидат се генерира уникален номер.

35. За обучение за придобиване на ОНС „доктор“ и за следдипломна специализация могат да кандидатстват лица:

35.1. които владеят български език до степен, позволяваща обучението им в български висши училища или научни организации;

35.2. завършили висше образование, което съответства на образователно-квалификационната степен „магистър“ (за кандидатите за докторантура);

35.3. които не са се обучавали по докторска програма по реда на ПМС № 103/1993 г. (за кандидатите за докторантура);

35.4. които не са се обучавали за следдипломна специализация по реда на ПМС № 103/1993 г. през последните две години (за кандидатите за следдипломна специализация).

36. Няма право да кандидатстват лица:

36.1. зачислени в докторантура или следдипломна специализация в българско държавно висше училище или научна организация към датата на подаване на документите;

36.2. завършили висши училища, които не са признати от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава или представили неавтентична диплома.

37. Кандидатите подават чрез платформата заявление, към което прикачват сканирани следните документи:

37.1. подробна автобиографична справка с посочени домашен и електронен адрес, телефони за контакт, информация за владее на чужди езици и на български език и за ползвани стипендии за обучение, отпуснати чрез МОН;

37.2. удостоверение за раждане и заверен превод на български език;

37.3. документ за българска народност съгласно чл. 1, ал. 2 на ПМС № 103/1993 г.;

37.4. националния и международния документ за самоличност;

37.5. диплома или друг образователен документ за завършено висше образование в ОКС „магистър“ и приложението към нея – оригинал и заверен превод на български език;

37.6. мотивационно писмо;

37.7. анотация на темата на дисертацията в рамките на 1 страница (за кандидатите за докторантура);

37.8. документ за придобита научна степен или за заемане на академична длъжност (ако има такива) и заверен превод на български език;

37.9. две препоръки от преподаватели във висши училища или научни сътрудници от Република България или от чужбина, хабилитирани в съответната научна област (за кандидатите за докторантура);

37.10. списък на публикациите (ако има такива);

37.11. за кандидатите, работещи на постоянен трудов договор – съгласие на работодателя;

37.12. документ за установен контакт и съгласие на приемащото висше училище или научна организация (за кандидатите за специализация);

37.13. декларация за владее на български език до степен, позволяваща обучението им в български висши училища или научни организации.

VII. Класиране на кандидатите за обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и за следдипломна специализация

38. Класирането на кандидатите се извършва от Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина чрез конкурс по документи. Комисията определя класирания кандидат и резервни кандидати.

39. При разглеждане на документите на кандидатите комисията може да се консултира с представители на висши училища или научни организации, хабилитирани в съответната област на висше образование.

40. Класирането на кандидатите за обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ се извършва въз основа на следните критерии:

40.1. актуалност и значимост на темата на дисертационния труд;

40.2. среден успех от дипломата за висше образование;

40.3. публикации през последните пет години. За кандидатите в областта на изкуствата и спорта – художествено-творчески или спортни изяви и постижения;

40.4. академична кариера - описание;

40.5. работа по специалността - описание.

41. След публикуване на класирането кандидатите получават съобщение по електронна поща. В срок от три календарни дни класираните кандидати следва да потвърдят в платформата желанието си за обучение. При отрицателен отговор или липса на отговор мястото за обучение се смята за незаето.

42. Кандидатите, потвърдили класирането, следва да се свържат с контактните лица от съответното висше училище за условията за записване (Приложение № 3).

43. Удостоверенията на класираните кандидати се получават във висшите училища при зачисляването им за докторанти.

44. Класирането на кандидатите за следдипломна специализация се извършва въз основа на следните критерии:

44.1. обосновааност на избора на темата за специализация;

44.2. среден успех от дипломата за висше образование;

44.3. академична кариера - описание;

44.4. работа по специалността - описание.

45. След публикуване на класирането кандидатите получават съобщение по електронна поща. В срок от три календарни дни класираните кандидати следва да потвърдят в платформата желанието си за обучение. При отрицателен отговор или липса на отговор мястото за обучение се смята за незаето.

46. Кандидатите, потвърдили класирането, следва да се свържат с контактните лица от съответното висше училище за условията за записване (Приложение № 3).

47. Удостоверенията на класираните кандидати се получават във висшите училища при записването им за специализанти.

VIII. Особени правила за кандидати от Украйна и Република Молдова

48. До 1000 от предложените по реда на чл. 4, ал. 1 от ПМС № 103/1993 г. места са определени за прием на кандидати от българска народност от Украйна и Република Молдова.

49. Кандидатите от българска народност от Украйна и Република Молдова кандидатстват по облекчен ред – само по документи (без да полагат общообразователен или специализиран тест) по всички възможни начини – чрез регистрация в платформата, с изпращане на документите по електронен път, поща, куриер или представянето им в МОН.

50. Кандидатите от българска народност от Украйна и Република Молдова имат право да кандидатстват по реда на ПМС № 103/1993 г. без прекъсване през цялото време от началото на кампанията до м. септември 2022 г.